

Pressiteade

Luxembourg, 6. juuni 2019

Audiitorite sõnul vajab EL taastuenergia eesmärkide täitmiseks rohkem tuule- ja päikeseenergiat

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt peab EL võtma olulisi meetmeid, et toota rohkem tuule- ja päikeseenergiat ning täita taastuenergia eesmärgid. Audiitorid ütlevad, et kuigi nii tuule- kui päikeseenergia kasutus suurenes märgatavalt pärast 2005. aastat, on see alates 2014. aastast aeglustunud. Komisjon peaks kutsuma liikmesriike üles toetama nende energiatega edasist kasutuselevõttu, korraldades oksjone, et eraldada täiendavalt taastuavaid energiaallikaid, edendada kodanike osalemist ja parandada kasutuselevõtu tingimusi. Audiitorid hoiatavad ka, et pooltele ELi liikmesriikidest saab aasta 2020 eesmärkide täitmine raske olema.

ELi eesmärk on toota 2020. aasta lõpuks viiendik energiast taastuvatest energiaallikatest elektri, kütte ja jahutuse ning transpordi jaoks. Ajavahemikus 2005–2017 kahekordistus ELis taastuenergia osakaal elektritootmises ligikaudu 15%-lt peaaegu 31%-ni. Tuuleenergia ja fotogalvaanilise päikeseenergia sektorid moodustavad praegu suurima osa taastuvatest energiaallikatest ning langevad hinnad muudavad need fossiilkütuste põletamisele üha konkurentsivõimelisemaks alternatiiviks.

Audiitorid hindasid ELi ja liikmesriikide edusamme taastuenergia eesmärkide täitmisel. Nad külastasid Saksamaad, Kreekat, Hispaaniat ja Poolat, et uurida, kas rahaline toetus tuule- ja päikeseenergiast elektri tootmisele oli tõhus.

Audiitorid leidsid, et esialgsed toetuskavad olid paljudel juhtudel ülesubsideeritud, mille tagajärjel kallinesid elektri hinnad ja suurenes riigieelarve puudujääk. Pärast 2014. aastat, kui

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – kõnesisik

T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

liikmesriigid lõpuks vähendasid oma toetust, et kergendada tarbijate ja riikide eelarvete koormust, vähenes investorite usaldus ning turg aeglustus.

Aruande eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige George Pufan ütles, et „liikmesriigid stimuleerisid investeringuid tuule- ja päikeseenergiasse, kuid see, kuidas nad vähendasid toetust, heidutas potentsiaalseid investoreid ja aeglustas energiate kasutuselevõttu. Taastuenergia kasutuselevõtu aeglustumine tähendab, et me ei pruugi täita ELi 2020. aasta eesmärki.“

Audiitorite sõnul on investeringute suurendamiseks oluline korraldada oksjone, et määrata kindlaks taastuenergia lisavõimsus, kehtestada ostuhind ja edendada kodanike osalemist rohelises majanduses. Samuti on vaja täiendavaid parandusi, et parandada taastuenergia turul osalemise tingimusi, sh tulla toime piiravate ruumilise planeerimise eeskirjade, pikkade haldusmenetluste ja võrgu puudujääkidega.

Samuti leidsid audiitorid, et pooled liikmesriigid sulgesid juba 2017. aastal oma riiklikud 2020. aasta taastuenergia eesmärgid, kuid hoiatavad, et ülejäänud pooled peavad 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks palju rohkem pingutama. Audiitorid tunnevad muret selle üle, kas taastuenergiavaldkonnas häid tulemusi saavutanud riikide jõupingutustega suudetakse korvata mahajäänute tulemused ja täita ELi 20% üldeesmärk.

Audiitorite sõnul ei taga praegused eeskirjad õigeaegset aruandlust taastuenergiavaldkonnas tehtud edusammude kohta ja komisjonil pole volitust võtta meetmeid, kui edusammud on olnud aeglased. Nad juhivad tähelepanu ELi taastuenergia vähemalt 32%-lisele 2030. aasta eesmärgile ja ütlevad, et siduvate riiklike eesmärkide puudumisel võib seda olla raske saavutada. Nad hoiatavad ka, et selle eesmärgi saavutamiseks on lisaks kõnealusel aruandes käsitletud ELi rahastamisele vaja märkimisväärselt palju riiklikku ja erasektori poolset rahastamist.

Probleemide lahendamiseks esitavad audiitorid järgmised soovitused:

- o keskenduda lünkade täitmisele 2020. aasta eesmärkide saavutamises;
- o lihtsustada menetlusi ja parandada statistika õigeaegsust;
- o kavandada piisavaid meetmeid ja edendada investeringuid võrgutaristusse;
- o tagada parem järelevalve.

Toimetajatele

Tuule- ja päikeseenergia tootmine ELis kasvas ajavahemikul 2005–2017 vastavalt 400% ja 8000%. Aastatel 2007–2020 eraldas EL Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kaudu taastuenergia projektidele ligikaudu 8,8 miljardit eurot, sh ligikaudu 972 miljonit eurot tuule- ja 2,9 miljardit eurot päikeseenergia investeringuteks. Toetuskavad pakkusid üldiselt kindlaksmääratud müügihindu, lisatoetusi või lississetulekut kaubeldavate sertifikaatide kaudu. Komisjon teeb ettepaneku eraldada aastateks 2021–2027 ligikaudu 71,8 miljardit eurot kliimameetmeid, sh taastuvelektri edendamist toetavatele meetmetele.

EL püstitas elektri, kütte ja jahutuse ning transpordi eesmärgil energia kasutamise riiklikud eesmärgid 2020. aastaks. Nende eesmärkide täitmata jätmise korral võib komisjon võtta

õiguslikke meetmeid liikmesriikide vastu. Liikmesriigid võisid seada endale lisaks veel ambitsioonikamad taastuenergia eesmärgid. 2030. aasta riiklikest eesmärkidest siiski loobuti ja kehtestati kogu ELi hõlmav eesmärk.

Kontrollikoda tutvustab oma eriaruandeid Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule ning ka teistele huvitatud pooltele, nagu liikmesriikide parlamendid, ettevõtlusringkondade sidusrühmad ja kodanikuühiskonna esindajad.

Eriaruanne nr 8/2019: „Tuule- ja päikeseenergia elektri tootmiseks: ELi eesmärkide täitmiseks tuleb võtta märkimisväärsed meetmeid“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.